

KÜLTÜRLER ARASI ÇATIŞMA MEDENİYET DEĞİŞTİRME OLAYININ SONUCUDUR!

Mayıs 2013
Münir Aktolga

- GİRİŞ
- KÜLTÜR NEDİR
- BİR İNFORMASYON İŞLEME SİSTEMİ OLARAK İNSAN VE “MEDENİYET-KÜLTÜR- BİLGİ DEĞİŞTİRME OLAYI..
- PEKİ, YA KAPİTALİZMİN GELİŞME SÜRECİ
- ŞİMDİ, YUKARDAN AŞAĞIYA VE AŞAĞIDAN YUKARIYA DOĞRU GELİŞEN BU SÜREÇLER İÇİNDE KÜRT SORUNUNUN YERİNİ GÖRMeye ÇALIŞALIM..
- BENİM ÖNERİM ŞU: 3. KÖPRÜNÜN ADI SULTAN ABDÜLHAMİD HAN KÖPRÜSÜ OLSUN!

Evet, Türkiye’de yaşanan kültür ihtilali süreci, kökleri Oryantalizme dayanan pozitivist bir toplum mühendisliği olayıdır; zorla-Devlet eliyle yukardan aşağıya doğru bir kültür-medeniyet değiştirme-değiştirme olayıdır¹; buna bağlı olarak da bir tür medeniyetler çatışmasıdır yaşanan. Bunun üstüne kapitalizmin gelişmesi süreci ve sınıf mücadeleleri de eklenince süreç olağanüstü karmaşık hale geliyor!..

İşte benim Türkiye toplumunun tarihsel evrimine ilişkin olarak kırk yıldan beri süregelen çalışmalarımın özeti bu-yukardaki bu cümle! Ve ben diyorum ki, olayı-Türkiye’deki sınıf mücadeleleri olayını bu tarihsel perspektifle ele almadan, bırakınız sorun çözmeyi, Türkiye’de ne olup bittiğini bile anlayamazsınız. Bu durumda mücadele, tamamen bilişsel platformun dışına kayar, duygusal-kültürel bir alt kimlikler arası mücadele zeminine indirgenir. Bugün karşılaştığımız birçok sorunun kaynağı budur!

Şu son “alkol” tartışmalarını ele alalım! Aslında son derece basit bir olay! Alın bütün o gelişmiş ülkeleri, hemen hemen hepsinde benzeri uygulamalar var. Ama iş Türkiye siyaseti olunca olay hemen yörüngesinden kayıveriyor ve sorun bambaşka bir alan içinde ele alınarak sınıf mücadelesinin bir parçası haline geliyor! Ve öyle oluyor ki, sanki ülkenin bütün diğer sorunları, anayasa sorunu, Kürt sorunu, Suriye sorunu..bunların hepsi bitmiş, sınıf mücadelesine konu olacak başka şey kalmamış gibi bu konu birden öne çıkıveriyor! İnanın dünyanın başka hiçbir ülkesinde göremezsiniz böyle bir şeyi. Kimseye anlatamazsınız da olup bitenleri, anlamazlar çünkü! Nasıl anlasınlar ki, bir zamanlar “başörtüsü” nasıl sadece başörtüsü değil idiye, aynı şekilde, şu an tartışılan “alkol” konusu da sadece alkol değildir! Belirli simgeler söz konusu olunca konu birden yörüngesinden çıkıyor ve sınıf mücadelesiyle karışık bir tür kültürler arası mücadele-Türkiye’ye özgü “mahalle” kavgası haline dönüşüveriyor!

“Mahalle kavgası” dediğimiz şeyin ne olduğunu hepimiz pratikten biliriz, bilinç dışı yaşam bilgileri (kültür)-buna bağlı olarak da yaşam biçimleri arasındaki kavgadır bu. Ve yeni birşey de değildir. İşin köklerine inersek ucu ta o II.Mahmut’lara falan kadar uzanır (daha ötesini bir yana bırakıyoruz). Aşağıda bu konuyu tartışacağız; ama yazının hemen girişinde çok önemli bir noktanın altını çizmek istiyorum. Yaşam bilgileri-yani kültür dediğimiz şey bilinç dışı olarak sahip olduğumuz bilgilerdir. Yani,

¹ Bu çalışmanın ilk şekli www.aktolga.de de 2010’da yayınlanmıştır..

kültürel alt kimliğimizi oluşturan bilgiler duygusaldır-bilinçdışıdır. Bunlar tartışılmaz. Tartışmaları bu temelde götürmenin de kimseye faydası yoktur. Alt kimlikler-kültürler arasındaki mücadele birlikte yaşam koşulları içinde zamanla bir üst kimlikte kendilerini yeniden üreterek çözümler. Sınıf mücadelesi ve üst kimlik yaratma olayı ise bilişseldir. Öyle ki, tek tek bireyler ve toplum olarak kendi kendimizi üretirken sahip olduğumuz bilgiler yatar bunun temelinde. Bu nedenle tartışılacak olan budur. Tartışmaların gelişmesi gereken zemin bu bilişsel zemin olmalıdır.

Örneğin gene son alkol tartışmasını ele alalım. AK Parti'nin ve Erdoğan'ın bu konudaki hassasiyeti doğrudur bence. Bu konuda bir düzenleme yapılması da doğrudur. Gece saat 10'la sabah 6 arasında alkol satışı yapılmayacakmış, e..ne olmuş yani! Ama olay bu değil işte!. Bir kere AK Parti'nin tam şu sıra böyle bir olayı gündeme getirmesi doğru değildir. Nerede yaşıyoruz ki, sen bilmiyor musun "endişeli modernlerin" bu konudaki-yaşam biçimleri konusundaki- "hassasiyetlerini", başka işin mi yok şu sıra? Daha anayasa sorununu çözemediniz, Kürt sorunu oldu da bitti çözüldü gözüyle bakıyorsanız yanılıyorsunuz!.Görmüyor musunuz, öküzün altında buzağı arıyor bazıları! E, bize ne, arayıp dursun onlar, biz ne yaparsak yapalım zaten onları tatmin edemeyiz deyip geçemezsiniz; çünkü ortada gerçekten halledilmesi gereken sorunlar var. Yeni, demokratik bir anayasa sorunu hallolmadan bu soruna çözüldü gözüyle bakamazsınız. Öte yandan, Suriye sorunu dayanmış zaten kapıya..Tamam burada da Türkiye haklı. Ama nasıl çözeceksiniz bütün bu devasa sorunları, tek başınıza mı? "Allah bize yardım eder bir yolunu buluruz" diye mi düşünüyorsunuz yoksa? Eğer böyle düşünüyorsanız yanılıyorsunuz! Evet, Allah yardım eder, ama, hele önce sen bir yap bakalım yapman gerekenleri! Sen ödevlerini tam olarak yapma, işi Allaha havale et, olmaz öyle şey!

Daha önce de yazdım bu konuyu, Anadolu burjuvaları olarak, başta eskinin o Devletçi burjuvaları olmak üzere, Devletçi cephenin içindeki bugün artık demokrasi yanlısı olabilecek unsurları, o "endişeli modernlerin" kendine "solcu-demokrat" diyen iyi niyetli kesimini yanınıza-demokrasi platformuna çekmeden bu işi başaramazsınız! Hem BDP ile-ve sizin dışınızdaki demokratik kamu oyu kesimiyle işbirliği yaparak anayasayı Meclisten geçirme ve referandum hesapları yapıyorsunuz (ki bu hesaplar doğrudur, başka yolu yoktur zaten), hem de, kazanabileceğiniz unsurları kendi ellerinizle alkol vs. tartışmalarıyla karşı tarafın kollarına itiyorsunuz!. Neymiş efendim, dini olarak doğru olan nasıl yanlış olurmuş! Olur, bal gibi olur. Bırakın dini falan bir yana, adam ben dinsizim diyor yahu, neden bahsediyorsunuz siz! Ve eğer bu insanların içinde gerçekten demokrasi mücadelesinde kazanabileceğin kimseler varsa sen mecbursun bunlarla işbirliği yapmaya. Bak, Öcalan'la bile işbirliği yaptınız. Ve bu doğrudur da. E, o halde, dini olarak doğrusu buymuş! Bırakın efendim bir süre daha içsinler! Durduk yerde arı kovanına neden çomak sokuyorsun ki! Evet, alkole karşı mücadele etmek bu alana yeni düzenlemeler getirmek doğrudur, bu açıdan yapılan iş yanlıştır demiyorum, ama bunu, bilişsel politikanın üstüne çıkararak, kültürel-duygusal bir zeminde ele almak yanlıştır. Bekleyin biraz, şu anayasa sorununun bir hallolsun, şu Kürt sorunu bir yoluna girsin, Suriye meselesi bir belli olsun, ondan sonra daha sakin, daha demokratik bir ortamda daha kolay çözümler bu türden problemler.

Ben eminim ki bugün alkol konusunda sizinle ters düşenlerin büyük bir kısmı aslında bu düzenlemeye karşı değildir. Onlar korkuyorlar sadece! Siz böyle din-dine uygun düzenleme falan diye başlayınca onlar da bu işin ucu nereye varacak diye endişe ediyorlar!. Çünkü iş bilişsel düzeyden kültürel düzeye-alt kimlikler alanına indiği an bu türden problemler ortaya çıkıyor. Anlayın ve gereksiz bir inatlaşmayı bırakın artık bu alanda! Bugün bir grafik gördüm. "Çocukları alkole karşı değil devlete karşı koruyalım" diyor. Altında da çoğunu tanıdığım hepsi de değerli arkadaşlar var. Ne yani bu şimdi, bu insanlar bununla çocukları alkolden korumayın mı demek istiyorlar, bunların çocukları yok mu! Elbetteki var ve elbetteki onların çocukları da en azından sizinkiler kadar kıymetlidir onlar için; ama bir anda bütün bunlar unutuluyor, ya da bir

yana itiliyor ve “daha önemli” diye düşünöldüğü için olay başka bir kanala giriveriyor!. Kim sorumlu bundan şimdi? Bence her iki taraf da! Yani kimse suçü sadece karşı tarafa atarak çözemez bu türden sorunları! Oturun övünün kendi kendinize, bakın bunların hepsi ayyaş falan diye! Buralardan devam ederek önümüzdeki devasa sorunları çöremezsiniz bunu bilin!..Mücadeleyi kültürel düzeyde devam ettirerek ne siz bir yere varabilirsiniz, ne de Türkiye! Kimin işine yarar bu biliyor musunuz: Devlet Sınıfının! Ergenekoncuların! Oturmuş kıs kıs gülüyordur onlar şimdi, ne güzel, gene “liberallerle” AK Partinin arasını açtık diye kına yakıyorlardır bir yerlerine! Aferim, devam!

Tam ben bu satırları yazıyordum ki bir de “Yavuz Sultan Selim meselesi” çıktı ortaya! Dün açıklanmış, yeni yapılacak olan köprünün adı Y.S.Selim olacakmış! Pes yani! Geçenlerde okumuştum, 3. Boğaz köprüsü birçok özellikleri bakımından Avrupa'nın en büyüklerinden biri olacak diye. Herşeyden önce 8 otoyol şeriti, buna 2 de raylı sistem ekleniyor, müthiş birşey! Helal olsun, AK Partiye ve Erdoğan'a dedim içimden! Peki ne lüzum var şimdi bunu Yavuz Sultan Selim Köprüsü diye adlandırmanın, başka isim mi bulamadınız! Kürt sorunu bitiyor da şimdi illaki bir de Alevi sorununu mu lazım bu ülkeye? Yoksa “sorunsuz” yaşayamayacağımızı mı düşünüyor bazıları! Daha orada, Esed bir yandan, İran'ın mollaları diğer yandan fırsat kollarken, Irak'ın Maliki'si pusuda bekleyip dururken ne lüzum var bu türden provokasyonlara. Tamam, siz bunu bir provokasyon olarak görmüyorsunuz, ama bazı vatandaşlarınız böyle algılayacaklar bunu, niye üstüne gidiyorsunuz ki bu türden kültürel yaraların. Size göre mesele bambaşka bir platformda yürüyor. Siz, Devlete hakim olan batıcı zihniyete karşı, iki yüz yıldır canınıza okuyan o kültür ihtilaline karşı bir reaksiyon olarak aynı devletin İslamcı yanına sahibi çıkmak istiyorsunuz, bunu yaparken de hak-adalet yerini buluyor diye düşünüyorsunuz, ama bir de o Alevi vatandaşları düşünün, o Pir Sultan Abdal'ın torunlarını düşünün! Ben size birşey söyleyeyim mi, ateşle oynuyorsunuz farkında olmadan, kendinize gelin ve toparlanın!.

Benim bir teklifim var! Tamam, bana kalsa yeni köprüye, Yunus Emre ya da Şeyh Bedreddin falan gibi herkesin kabulü olan Anadolu erenlerinden birinin adını verirdim, ya da mesela “barış köprüsü” derdim; ama madem ki siz illa o “ecdadımıza” sahip çıkmak istiyorsunuz, o zaman benim teklifim köprünün adını Sultan Abdülhamid Han köprüsü koyalım! Ciddi söylüyorum, hiç olmazsa o zaman buna sadece İttihatçı geleneğin bugünkü takipçileri karşı çıkarlar!.. Ayrıca, bu şekilde, Abdülhamid'e karşı yapılan haksızlıklar açısından bir yerde hak da yerini bulmuş olur!. Evet, benim önerim bu!..

Bakın açık söylüyorum. AK Parti ve Erdoğan Türkiye'nin şansdır bugün!. Yani, iyi ki onlar var. Hatta bazan, ya bunlar Erdoğan'a birşey yaparlarsa falan diye endişelendiğim bile oluyor! Ama bu ayrıdır, eleştiri ayrıdır. Dünyanın en büyük hava alanı için imza atabilen bir başbakan kendi duygularını-alt kimliğini kontrol altına alarak Türkiye'nin sorunlarına bilişsel düzeyde yaklaşmak zorundadır. Neredesiniz sayın Akdoğan, bu işler sizin göreviniz sanıyorum, başbakanın baş danışmanı olmak öyle kolay değil, gerektiğinde onu uarmayı da başarmanız gerekir!

KÜLTÜR NEDİR

Doğduğunuz andan itibaren en yakın çevrenizden, annenizden, babanızdan hiç farkında olmadan öğrendiğiniz yaşam bilgilerini bir düşünün!..Yediğiniz içtiğiniz şeylerden, bunları nasıl yeyip içtiğinize kadar..

Günah diye domuz etini yemiyor musunuz, ya da inek sizin için kutsal olduğundan eti yenmez mi.. Çatal bıçak kullanarak mı yiyorsunuz yemekleri, yoksa elinizle mi..Bir sandal-yeye oturarak masada mı yiyorsunuz, yoksa bağdaş kurarak yerde mi.. Yemek yerken dışı kalaylanmış bakır kaplar mı kullanıyorsunuz, yoksa porselen tabaklarda mı yiyorsunuz. Buna

benzer şeyleri şöyle bir düşünün.. Örneğin, oturduğunuz evin nasıl bir ev olduğunu, evde kullandığınız möbleyi, evinizi nasıl dayayıp döşediğinizi, odun sobasıyla mı ısındığınızı, yoksa ısınma işini kalöriferle mi yaptığınızı, dinlediğiniz müziği, üzerinize giydiğiniz elbiseleri düşünün...Bütün bunların hepsi, hiç farkında olmadan öğrenerek sahip olduğunuz yaşam bilgilerinizi oluştururlar..Daha sayısız örnekler verebiliriz bunlara..Örneğin, neden elbiseleriniz şu an üzerinizde olduğu gibidir de başka türlü değildir, yani neden Arap ülkelerinde olduğu gibi giyinmiyorsunuz da şu an giyindiğiniz gibi giyiniyorsunuz! Neden bazı kadınlar başörtüsü takıyorlar da bazıları takmıyorlar.. Ya da, neden belirli tür müzikleri dinliyorsunuz.. Neden bazı şeylerden hoşlanıyorsunuz da bazılarından hoşlanmıyorsunuz? Zevklerin ve renklerin tartışılmaz olduğu söylenir, neyin güzel, ya da çirkin olduğunu belirleyen nedir o zaman? Ya peki neden başka bir dil değil de şu an konuştuğunuz dil sizin ana dilinizdir; ana dilinizi nasıl öğrendiğinizi hiç düşündünüz mü?

Bütün bunlara, yani farkında olmadan-bilinç dışı olarak sahip olduğumuz bu “yaşam bilgilerine” kültür diyoruz. Bizi toplumsal bir varlık haline getiren bu bilgileri, doğduğumuz andan itibaren, en yakın çevremizden başlayarak öğreniriz. Çünkü, bunlar içinde yaşadığımız toplumun bilgi temelidir-toplumsal DNA'larıdır. Nasıl ki annemizden ve babamızdan gelen DNA'ların kaynaşmasıyla biyolojik varlığımıza ilişkin o ilk DNA bilgi temelimiz ortaya çıkıyorsa, içinde yaşadığımız toplumdaki aldığımız bu kültürel miras da bireyler olarak bizim toplumsal varlığımızın-kimliğimizin oluşmasına neden olurlar. Bunun dışında, yaşam süreci içinde bizim yaptığımız, bize miras kalan bu bilgilere dayanarak hayatı yaşarken, kendi yaşam tecrübelerimizle üreteceğimiz yeni bilgileri de bunların üzerine ekleyerek bilgi dağarcığımızı genişletmek, ve ortaya çıkan sonuçları çocuklarımıza miras olarak bırakmak oluyor. İşte insanı kültürel kimliğiyle-yaşam bilgileriyle tarihsel-toplumsal bir ürün yapan süreç budur. Toplumsal evrim sürecinin mantığı da budur aslında. Bu anlamda her insan, kendi bireysel ve toplumsal tarihinin yaşanılan anın içindeki ürünü oluyor. Şu anın içinde varolan, bir yanı sıra geçmişin içinden çıkıp gelen olurken, diğer yanı sıra da, geleceği yaratmaya çalışan olarak ortaya çıkıyor.

Bugün Türkiye’de olup bitenleri anlayabilmemiz için herkesin dünden bugüne nasıl geldiğimizi çok iyi kavraması gerekiyor. Burada kavramadan kastım bilişsel düzeyde bir kavrama tabii, yoksa öyle duygusal-kültürel düzeyde bir algıyla işi idare etmekten bahsetmiyorum! Problemi duygusal-kültürel zeminin ötesinde ele almayı başaramazsak işler çığrından çıkıyor. Bakın neden?

Bu durumda, batıcı-batı kültürü, bilgi sistemiyle yoğrulmuş, Tanzimat’tan beri süre gelen “batılılaşma” sürecinin ürünü olan o “solcu”-“sağcı”-“liberal” “aydınlar” süreci açıklayabilmek için, bilinç dışı olarak sahip oldukları “batılı” bilgi temelini başvuruyorlar. Toplumsal gelişme sürecini-bu sürece ilişkin informasyonları- sahip oldukları bu bilgilerle değerlendirerek toplumu açıklamaya çalışıyorlar. Batı’da, bir Almanya, bir Fransa, bir İngiltere ne ise, nasılsa, Türkiye’de bu modellere göre bir kalıba oturtmaya, bu şekilde açıklamaya çalışıyorlar. Bu durumda varacakları sonuç ise, en fazla, “Türkiye modeli Fransa, İngiltere örneklerine değil de daha çok Almanya örneğine benziyor” şeklinde oluyor! “Almanya’da olduğu gibi yukardan aşağıya doğru bir kapitalistleşme sürecidir bu” deyip bitiriyorlar işi!.Daha da öteye gidilirse, bu tür tahlillerin ucu “ilerici-solcu” bir devlet anlayışına kadar varıyor,ki şimdiye kadar “aydınları”-“solu” Devlet Sınıfının peşine takan da budur zaten!

Bu durumda, bu kafa yapısıyla Türkiye’yi kavramanız imkânsız! Çünkü Türkiye toplumu, Batı toplumları gibi öyle kent-site temelli bir sivil toplum geleneğine bağlı olarak gelişmiş bir toplum değil. Tarihsel olarak geliştirdiği kendi geleneksel kimliğine-kültürüne sahip çıkarken, aynı zamanda, bunun diyalektik inkârı olarak da gelişen, ve yeni bir kapitalist kimliği-kültürü yaratarak bugünlere gelen bir toplum değil Türkiye toplumu. Varolan antika devletin-Osmanlı’nın- yaşamı devam ettirme mücadelesinde ayakta kalabilmek için icat ettiği bir toplum mühendisliği harikasıyla, yukardan aşağıya doğru bir medeniyet-kültür-bilgi temeli değişimi olayına maruz kalmış, kültürel bir kırılmaya uğrayarak tarihsel olarak ikiye

bölünmüş, adeta, içiçe iki paralel toplum şeklinde gelişerek bu günlere gelmiş nev-i şahsına münhasır bir toplum bu..

Bu “batıcı” kabuğun ve onunla birlikte gelişen devşirme tabakanın altında, herşeye rağmen geleneksel kültüre-bilgi temeline bağlı kalarak yaşamı devam ettirmeye çalışan toplum kesimi ise henüz daha kendi bilincini temsil eden aydınlarını yeni yeni yetiştirmeye başlıyor. Kendini keşfetme sürecinin duygusal aşamasından bilişsel aşamasına yeni yeni ulaşmaya çalışıyor. Bu yüzden, Türkiye’de olup bitenlerin, bilişsel anlamda onlar da daha tam olarak farkında değiller!. Sadece-pragmatik bir kafayla- önlerine çıkan problemlerle boğuşarak yolu açmaya çalışıyorlar-hatalar da yaparak ilerliyorlar.

BİR İNFORMASYON İŞLEME SİSTEMİ OLARAK İNSAN VE “MEDENİYET-KÜLTÜR- BİLGİ DEĞİŞTİRME OLAYI..

İnsan, içinde yaşadığı toplumun bir ürünü. O, daha doğduğu andan itibaren, en yakın çevresinden-anne babasından, kardeşlerinden vb-bizim kültür adını verdiğimiz tarihsel-toplumsal olarak oluşmuş belirli yaşam bilgilerini-belirli bir bilgi temelini- alıyor, bunları beynine kazıyarak kişiliğini-alt kimliğini (hem bireysel, hem de toplumsal anlamda) bunlara göre oluşturmaya başlıyor. Yeni bilgileri de bunları kullanarak üretiyor. Yeni bilgilerin kayıt altına alınacağı sinapslar daima eskiden beri varolan sinapsların üzerine inşa ediliyor².

Şimdi, geliyoruz Osmanlı’ya: Osmanlı’nın “batılılaşma” süreci bir medeniyet-kültür değiştirme-değiştirme- olayıdır diyoruz. Ne demek bu? Devlet olarak insanlara diyorsunuz ki, “sizin geri kalmanızın nedeni sahip olduğunuz o gerici kültürünüzdür, bu nedenle, “şu ana kadar sahip olduğunuz yaşam bilgilerinizi-kültürünüzü, geleneklerinizi bir yana bırakarak, bundan böyle, bir batılı gibi düşünecek, yaşayacaksınız!”. **Devlet gücünü kullanarak, yukardan aşağıya doğru insanların kimliklerini oluşturdukları bilgileri değiştirme olayıdır bu!. Sanki insan denilen şey basit bir bilgisayarmış gibi, onun beyninde evrim süreci içinde nöronal programlar şeklinde oluşan bilgileri-software’i-programı çıkarıp bunun yerine kendi istediğiniz başka bir software’i-programı koymaya çalışıyorsunuz!.. İşte, “medeniyet-kültür-bilgi temeli değiştirme-değiştirme” olayı budur! Osmanlı’da II.Mahmut’tan itibaren başlayarak günümüze kadar gelen sürecin özü-mekanizması budur!. Jöntürkleri-İttihatçıları, daha sonra da Kemalizmi-Kemalistleri yaratan mekanizmanın özü budur.**

Dikkat edin, bunun, direkt olarak, kapitalizmin gelişmesiyle falan alâkası yoktur!. Bu, antika devletin, varoluş-gelişme platformunu-kulvarını değiştirme olayıdır. Dikkat ederseniz, bu durumda zaten toplumsal üretim ilişkileri değişerek toplum ve devlet nitelik falan değiştirmiş olmuyor!. Daha önce geleneksel bir antika-İslam (İbn-i Haldun) devleti olan Devlet, üzerindeki bu eski elbiseyi çıkararak batılı bir devletmiş gibi davranmaya-varolmaya çalışıyor o kadar!³

Gene bir yönetici Devlet Sınıfı var ortada ve de yönetilen bir reaya! Ancak, fetihçilik dönemi sona erdiği için, artık devşirilecek Hristiyan çocuğu bulamayan Devlet, bu kez Müslüman reayanın çocuklarını alıp “eğiterek” onlardan “batıcı” yeni tipten bir devşirme ordusu-kapıkulları sistemi oluşturuyor ve onlarla yönetiyor sistemi!..Aradaki fark bu!..

Bir fark daha var tabii! O da, Devletin, içine girdiği bu yeni kulvarda-varoluş-gelişme platformunda sanki kapitalist bir devletmiş gibi davranmak zorunda kalışı!. Çünkü, fetih yoluyla kendini üretemeyen Devlet, içine girilen bu yeni süreçte, ne yapıp yapıp

² Beynimizde informasyonların kayıt altında tutulduğu nöronal bağlantılara sinaps deniyor . Daha fazla bilgi için bak: „Öğrenmek Nedir, Neden Öğreniyoruz, Nasıl Öğreniyoruz“ www.aktolga.de 6. Çalışma..

³ Onun bu işi nasıl başardığını bütün ayrıntılarıyla daha önceki çalışmalarda inceledik. Burada tekrar işin ayrıntılarına girmiyorum..

artık gerçek anlamda üreterek varolmak zorundaydı!. Yani, mademki “batılılaşmaktan” geçiyordu bu işin-hayatta kalabilmenin- yolu, o halde oyunun kurallarına uyulmalı, Batı’da ne varsa bizde de o olmalıydı; bütün o batılı kurum ve kuralların bize de getirilmesi gerekiyordu yani!. İşte, bütün o İttihatçı-daha sonra da “Kemalist Devrimler’in” mantığı-gerekçesi budur! Dikkat ederseniz, burada çıkış noktası kapitalizmi geliştirmek falan değildir, yaşamı devam ettirebilme-Devleti kurtarma-mücadelesidir bu!..

PEKİ, YA KAPİTALİZMİN GELİŞME SÜRECİ

İşte, Osmanlı’da ve Türkiye’de kapitalizmin gelişmesi süreci, içine girilen bu pozitivist kültür ihtilali sürecinin diyalektik anlamda inkârının sonucu olmuştur!

Nasıl mı, çok basit! “Batılılaşmak” için bütün o batılı kurum ve kuralları-bilgileri ülkeye getirmek mi istiyordun sen! Örneğin, banka kurup kredi mi vermek istiyordun köylüye!⁴ Al işte o zaman! Krediyi alan senin beğenmediğin o köylü elde ettiği ürünü pazara götürüp satarak biraz para kazanmaya başlayınca, bu kez bir sonraki sene işi biraz daha büyütme çabası içine giriyor ve biraz daha fazla kredi alarak bir de traktör almak istiyordu!... Derken, öyle bir an geldi ki, o “cahil”-“göbeğini kaşıyan adam”, yani eski reaya-köylü, dış dinamiklerle de bütünleşerek dünya pazarları için üretim yapmaya başladı! Bir adım sonra da, siyaset yapmayı da öğrenerek, iktidarı senden almaya, onu kendi çıkarlarına uygun hale getirmek için senin karşına dikilmeye kalkıştı!..İşte hazmedemediğiniz budur sizin. Olay bu kadar basittir!

Şimdi, bir an için bütün o “batılılaşma” hikayelerini falan unutun ve bildiğimiz-klasik Osmanlı’yı getirin gözünüzün önüne!. Sonra da, Osmanlı’dan ayrılarak kendi “ulus devletlerini” kuran o Balkan ülkelerini düşünün. Eğer Müslüman kesimin gelişme süreci de aynen o Balkan ülkelerinin ki gibi olsaydı (tabi böyle olabilirdi falan demek istemiyorum, sadece bir metafor olarak bu örneği veriyorum), ne olacaktı o zaman? Nasıl ki o Balkan ülkeleri kendi mahalli liderlerinin-kocabaşlarının vb. önderliğinde devlete-Osmanlı’ya- karşı mücadele ederek kapitalizme geçiş yoluna girmişlerse, bizde de aynı şekilde, Müslüman orta sınıfların-ayanların, eşrafın-önderliğinde gene Devlete karşı verilen bir mücadelenin sonunda aşağıdan yukarıya doğru bir geçiş yaşanacaktı⁵. Ama böyle olmadı, bu ayrı bir konu. Demek istiyorum ki, bu işin özü, varolana karşı, mevcut statükoyu temsil eden Devlete karşı-bu Devlet ister İslamcı, ister batıcı kılıktaki olsun-onun diyalektik inkârını yaratmak için verilen aşağıdan yukarıya doğru bir mücadeleden geçiyor. Yeni, ancak bu şekilde eskinin içinden çıkıp gelebiliyor.

Ama ne oldu Osmanlı’da: Devlet, “batılılaşarak” kendini kurtarma çabasına girince, onun bu çabası hemen “ilerici” bir çaba olarak kabul edilmeye başlandı!. Tabi bu durumda, devlet “ilerici” olunca, ona karşı aşağıdan yukarıya doğru oluşan-varolanı korumaya yönelik reaksiyonla birlikte, toplumu değiştirme mücadelesi veren Anadolu kapitalizminin güçleri de “gerici” olarak anılmaya başlandılar! Bir yanda, devlet eliyle yukardan aşağıya doğru geliştirilen bir medeniyet değiştirme projesi-süreci, diğer yanda da, buna karşı geleneksel kültürü savunma reaksiyonuyla birlikte, varolanın diyalektik inkârı olarak ortaya çıkan kapitalizmin gelişmesi süreci. İşte, olayı olağanüstü karmaşık hale getiren içiçe geçen bütün bu süreçlerdir..

Burada, Devletin “batılılaşma” (medeniyet-kültür değiştirme) baskısına karşı ortaya çıkan varolanı koruma reaksiyonuyla, yönetilenlerin içinden çıkıp gelen yeninin (varolanın diyalektik

⁴ Artık fetih yoluyla gelir elde edemeyen Devlet’in, içine girilen bu yeni süreçte daha çok vergi alabilmek için daha çok üretmeyi teşvik etmesi gerekiyordu. Buradaki mantık aynen, bir ineği ne kadar iyi beslersen onun da o kadar çok süt ve et vereceği mantığına benziyor!..

⁵ Nitekim, II.Mahmut’a kadar gelişimin doğrultusu buydu. O „devrimci“ Sultan II.Mahmut’tur ki, bütün o yeni yeni palazlanmaya başlayan Müslüman orta sınıfı yok ederek sürece yön değiştiren o olmuştur!..

inkârının) mücadelesinin aynı şey olmadığını altını çizmek gerekiyor. Evet yeni, yani kapitalizmin güçleri de varolana-Devlete karşı mücadele ediyorlar, ama bununla, gene eskinin içindeki bir güç olan “Yönetilenlerin” reaksiyonu aynı şey değildir. İşte, bugün bile hala zaman zaman ortaya çıkan-depreşen AK Partililerin o İslamcı Osmanlı Devleti savunuculuklarının kökeni buralara dayanır. Devletin içindeki batıcı kanada karşı yaşamı devam ettirme mücadelesi verilirken, kaçınılmaz olarak iki akım birlikte-bir arada oluşmuş, tarih sahnesine çıkmışlardır..

Çok basit bir şekilde, öğrenme ve bilgi teorisi açısından olayı açıklamaya çalışalım:

Devletin temsil ettiği, adına “batılı değerler” denilen bilgi sistemini A, B ve C sinapslarıyla (sinaps, beyinde informasyonların kayıt altında tutulduğu yapılara verilen addır) kayıt altında olan bilgiler olarak düşünüyoruz. Buna karşı, “Yönetilenlerin” sahip olduğu geleneksel değerleri temsil eden-ve İslam çerçevesi içinde sunulan bilgiler de D, E, ve F sinapslarıyla temsil ediliyor olsunlar. Bu durumda, Devlet ve onun “batıcı” tebaası hayatı A, B ve C sinapslarıyla kayıt altında olan bilgilere göre yorumlayarak yaşamaya kalkacakları için (alkol konusunun da bunların içinde kayıt altında olduğunu düşünün!), bu arada yaşamı D, E ve F sinapslarıyla kayıt altında olan bilgilere göre (bunları da geleneksel-İslamcı bilgiler olarak düşünün) yaşamaya çalışan “Yönetilenlerle” kapışırlar!. Bu mücadele aslında, bir yanı sıra, varolan sistemin içindeki bir sınıf mücadelesidir. Ama, dikkat edilirse, o aynı zamanda bir medeniyetler-kültürler çatışması olayıdır da. Osmanlı'nın ve Cumhuriyet'in “ilerici”-“gerici”, “batıcı-İslamcı” çatışmalarının kaynağı budur.

Ama bütün bunların yanı sıra, bir de, varolan sistemin ana rahminde gelişen bir “yeni” olayı var.

Bakın bu nokta çok önemli. Evet yeni, eskinin içinden, onun ana rahminden çıkıp geliyor. Bu açık! Bu anlamda onun varolan sistemin “Yönetilenleriyle” ilişkisi bir anne çocuk ilişkisidir. Ama, bir noktaya kadar içiçe geliştikleri için, bunlar sanki bir ve aynı şeymişler gibi görünürler, fakat aslında DNA'ları farklıdır bunların! Annenin-Yönetilenlerin-DNA'ları D, E ve F sinapslarından-bilgilerinden oluşurken, çocuğun DNA'ları artık A,B,C ile D,E,F nin etkileşmesinden (recombination) meydana gelmektedir. Burada söz konusu olan iki medeniyetin etkileşimi olduğu için de, meydana gelecek çocuğun Batı-Doğu-İslam etkileşiminin ürünü olacağı sonucuna varırız. Bu aslında bizim hepimizin doğup büyüdüğümüz, içinde yoğurulduğumuz sürecin-etkileşmelerin açıklamasından başka bir şey değil!..Biz farkında olalım olmalıyız, bizim hepimiz bir senteziz aslında. Bir yanımız Batı ise diğer yanımız da Doğu'dur-İslam'dır..

ŞİMDİ, YUKARDAN AŞAĞIYA VE AŞAĞIDAN YUKARIYA DOĞRU GELİŞEN BU SÜREÇLER İÇİNDE KÜRT SORUNUNUN YERİNİ GÖRMEYE ÇALIŞALIM..

Doksan yıldır içinde yaşadığımız toplumu-Kemalist Cumhuriyeti Osmanlı artığı “Yönetici” bir Devlet Sınıfıyla “Yönetilenlerden” oluşan bir sistem olarak ele almıştık. Bu, aslında Osmanlı'dan bize miras kalan bir yapıdır-sistemdir. Ve arada-eski ve yeni biçimleri arasında niteliksel olarak bir fark yoktur. Bu sistemin içinde Kürtler'in yerine gelince, o da bellidir aslında. Onların da “Yönetilenlerin” bir parçası olmanın ötesinde bir kimliği-yeri yoktur bu sistemde. Bu nedenle, basit bir mantıkla bile olsa, burada hemen şunu söyleyebiliriz: Kürtler, eğer daha demokratik bir yapı içinde kendi kimlikleriye temsil edilerek yaşamak istiyorlarsa, herşeyden önce, varolan bu sistemin-statükonun değişmesi için mücadele etmelidir. Bu ise, kaçınılmaz olarak onları mevcut Yönetici elite-“Devletle” karşı karşıya getirir.

Ama hepsi bu kadar değil!.Yani, sistem sadece Kemalist Devlet ile Kürtler'den ve bunların kendi aralarındaki mücadelelerden oluşmuyor! Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, üretici

güçlerin gelişmesine paralel olarak, bir de aşağıdan yukarıya doğru gelişen bir kapitalizm ve onun güçleri var ülkede.

Şimdi, iki sistem var ortada. Eskiden beri varolan, bildiğimiz Kemalist Cumhuriyet ve bunun içinden çıkıp gelen, yeni, yani burjuva-demokratik cumhuriyet. Buna bağlı olarak da, iki sistem arasında kıyasıya bir mücadele..Eski sistemi temsil eden Kemalist elite yeniyi temsil eden burjuvazi arasındaki mücadeledir bu. Dış dinamikle de bütünleşerek dünyaya açılan, daha çok üreterek daha da zenginleşmek isteyen Anadolu burjuvazisi, eski sistemi değiştirerek onu çağa uygun hale getirmek istiyor.

1-Anadolu burjuvazisinin Kemalist elite karşı verdiği bu mücadele (ki bu mücadeleyi bugün AK Parti temsil ediyor) bir demokrasi mücadelesidir. Daha düne kadar "cahil", "göbeğini kaşıyan adam" olarak küçük görülen, horlanan Osmanlı'nın reayasının içinden, onun diyalektik inkârı olarak çıkıp gelen Anadolu burjuvazisinin, kendini, kendi kimliğini kabul ettirme, buna bağlı olarak da sistemi ele geçirme, onu kapitalist bir cumhuriyet haline getirme mücadelesidir.

2-Ancak, iki sistem arasındaki bu mücadeleyi, varolan eski sistemin kendi içindeki mücadelelerle, ve bir de tabi, gelişmekte olan yeninin içindeki mücadelelerle karıştırmamak gerekir.

Biz şimdi önce, varolan eski sistemin içindeki mücadeleleri ele alalım: Bunlar, Devletin medeniyet-kültür değiştirme baskısına karşı geleneksel kültürü savunma reaksiyonu ile (Saadet Partisi etrafında toplanan hareket), gene Devletin yeni bir ulus-"Türk ulusu" yaratma politikasına karşı reaksiyon olarak doğan "Kürt milliyetçi" hareketidir. Yani, hem geleneksel kültürü savunmayı temel alan din temelli bir reaksiyon, hem de, Devletin yarattığı etnik zihniyete karşı gene etnisite temelli bir reaksiyon.. Bunların ikisi de varolan sistemin kendi içindeki "muhalefet" olarak ele alınmalıdır. Bu durumda, Devlet ve onun yarattığı "karşıtları", birbirlerinin varlık şartını oluşturan "düşman kardeşler" olarak birarada varolmaktadırlar. Aradaki mücadele de bunların birbirlerini yaratma-varetme mücadelesidir...

3-21.yy'ın dinamiklerine uygun modern-demokratik bir sistem içinde, kendi kimlikleriyle özgür bir şekilde yaşamak isteyen Kürtler bu mücadelede (ona karşı bir reaksiyon olarak bile olsa) Kemalist elitin yanında yer alamazlar. Mademki bu bir özgürlük-demokrasi-kimliklerin tanınması mücadelesidir, o halde, Kürtlerin de bu mücadelede Anadolu burjuvazisiyle birlikte yer almaları gerekir. Olayın bilimsel çözümü budur (bakın, bu satırları 2010 da yazmışım).

Ama tabi burada bir nokta var!. Dikkat ederseniz, yukarda, "demokratik bir sistem içinde özgür bir şekilde yaşamaktan" bahsettik. Ve varılan sonucu da buna göre formüle ettik. Ama yok eğer sizin amacınız demokratik bir sistem içinde birlikte yaşamak değilse, kafanızda halâ, 20.yy mantığıyla eski tipten ayrı bir ulus devlet kurma niyetiniz varsa, o zaman durum farklıdır. Bu durumda yapılacak iş, hem yönetilenler olmaktan, hem de etnik reaksiyondan kaynaklanan potansiyelleri de kullanarak (burjuvazi ile Kemalist elit arasındaki çatışmalardan da yararlanıp) "bağımsızlık" sürecinde kendi yolunuzu açmaktır. Kimse birbirini aldatmasın olayın bilimsel yanı budur. Ha bu yanlış mıdır? **Eğer benim fikrimi sorarsanız, ben diyorum ki, bu türden ulus yaratma-yeni bir ulus devlet kurma hayali artık 20.yy'da kalması gereken gerici bir hayaldir. Ama tabi, bunun aksini savunmak da insanların demokratik bir hakkı olmalıdır. Teröre ve şiddete başvurmamak kaydıyla herkes istediği çözümü önerebilmeli, bunun mücadelesini verebilmelidir...**

Evet, alkolü falan bırakın da önümüzdeki işlere bakalım!..Yapacak çok iş var..Birileri hiç de boş durmuyorlar, sonra yazık olur ve ararız bu günleri..Bir zamanlar biz de öyle "cici demokrasi", "Filipin tipi demokrasi" falan diye dalga geçiyorduk ama sonra hayat bazı şeyleri çok acı deneyimlerle öğretti! Tabi öğrenmek isteyenlere!.